

Dim iz zapaljenog treseta

Informacije za pučanstvo

Department of Health and Human Services pripremio je ove opće informacije kako biste znali što trebate učiniti da zaštitite svoje zdravlje i zdravlje svih onih koji su pod vašom skrbi, koji su izloženi dimu iz zapaljenog treseta.

Za informacije o specifičnom požaru ili incidentu koji zahtijeva hitnu intervenciju, slušajte lokalnu radio postaju za informacije o razvoju situacije ili posjetite www.emergency.vic.gov.au

Ako se nalazite na samom mjestu izvanrednog događaja, uvijek slijedite upute hitnih službi, kao što su službene osobe vozila hitne pomoći, policija i vatrogasne službe.

Ključne točke vezane za dim iz zapaljenog treseta

- Požari treseta su rijetki i uglavnom se javljaju na mjestima daleko od naseljenih područja. Požari treseta tinjaju dugo vremena i dosta ih je teško ugasiti.
- Dim sadrži sitne čestice, vodenu paru i plinove, uključujući ugljični monoksid, ugljični dioksid i dušikove okside. U nekim požarima treseta može doći do stvaranja sumpornih spojeva koji imaju neugodan miris.
- Za redovite obavijesti o tome što biste trebali učiniti, slušajte lokalnu radio postaju ili posjetite www.emergency.vic.gov.au
- Osobe sa srčanim i plućnim problemima, što uključuje i astmu, djeca (do 14 godina), trudnice i osobe starije od 65 godina osjetljivije su na učinak udisanja dima.
- Ako imate srčanih ili plućnih problema, uzmite lijekove kako su vam propisani. Asmatičari bi se trebali držati svog osobnog plana postupka u slučaju nastupa astme i imati pumpicu s lijekom pri ruci.
- Ako vi ili netko tko je pod vašom skrbi imate simptome koji mogu nastupiti zbog udisanja dima, nazovite NURSE-ON-CALL na 1300 60 60 24 ili potražite liječnički savjet.
- U slučaju otežanog disanja, piskanja ili stezanja u prsim potražite hitnu medicinsku pomoć – nazovite 000.

Što je treset?

Treset je talog koji se nakuplja razgradnjom i djelomičnim raspadanjem biljaka u močvarnim područjima.

Treset se može naći na površini zemlje ili pohranjen na dubini od nekoliko metara ispod površine tla.

Treset sadrži velike količine ugljika i porozan je. Ako se treset isuši, udari groma, šumski požari pa čak i ekstremne dnevne temperature mogu dovesti do požara treseta.

Što je u dimu iz požara treseta?

Većina požara tresetišta javlja se daleko od naseljenih područja, vatra tinja duže vrijeme i teško ju je ugasiti.

Površina i dubina požara tresetišta određuje koliko se dima stvara. Dim od zapaljenog treseta:

- može smanjiti kvalitetu zraka u blizini požara
- sadrži sitne čestice, vodenu paru i plinove, uključujući ugljični monoksid, ugljični dioksid i dušikove okside, i može sadržavati sumporne spojeve koji imaju neugodan miris
- predstavlja zdravstveni problem uglavnom onima koji su najbliže požaru, kao što su službe za hitnu intervenciju.

Kako dim može utjecati na moje zdravlje?

Općenito gledano, ljudi koji žive ili rade u neposrednoj blizini požara tresetišta mogu biti izloženi dimu.

Kako dim utječe na vaše zdravlje ovisi o vašoj dobi, imate li već neki zdravstveni problem, koliko ste aktivni u zadimljenim uvjetima i koliko dugo ste izloženi dimu.

Osobe sa srčanim i plućnim problemima, što uključuje i astmu, djeca (do 14 godina), trudnice i osobe starije od 65 godina osjetljivije su na učinak udisanja dima.

Ako imate srčanih ili plućnih problema, uzmite lijekove kako su vam propisani.

Asmatičari bi se trebali držati svog osobnog plana postupka u slučaju nastupa astme i imati pumpicu s lijekom pri ruci.

Ako vi ili netko tko je pod vašom skrbi ima simptome koji mogu nastupiti zbog udisanja dima, nazovite NURSE-ON-CALL na 1300 60 60 24 ili potražite liječnički savjet.

Nazovite 000 ukoliko netko ima poteškoća s disanjem, ima piskanje ili stezanje u plućima.

Što mogu učiniti da zdravlje zaštitim od dima iz zapaljenog treseta?

Ako ne morate biti u tom području, držite se što dalje od zapaljenog tresetišta. Posjetite www.emergency.vic.gov.au za najnovije podatke o kvaliteti zraka i daljnje savjete.

Ako živate ili radite u blizini požara i zadimljeno je, smanjite tjelesne vježbe na otvorenom prostoru ili teške tjelesne aktivnosti. Osobe s postojećim srčanim i plućnim problemima trebaju što više mirovati.

Ako vam ne prijeti opasnost od požara, boravite u zatvorenom prostoru, ako je moguće što dalje od dima. Prozore i vrata držite zatvorenima.

Ako je vruće i imate upaljen klima uređaj, prebacite ga na 'recirculate' ili 'reuse air'. Time se ograničava količina čestica dima koje ulaze unutra.

Ako je u kući neugodno i ako se to može na siguran način učiniti, razmislite o odlasku dalje od zadimljenog mesta. Otiđite na mjesto gdje nema dima ili u neku klimatiziranu zgradu na lokalnom području poput knjižnice, društvenog centra ili trgovačkog centra.

Ako je sigurno, provjerite kako su susjedi starije dobi ili druge osobe kojima može biti potrebna pomoć.

Kako bi bilo staviti masku na lice?

Obične maske od papira za prašinu, rupčići ili marame ne štite vas od sitnih čestica dima ili plinova.

Specijalne maske za lice (maske P2) pružaju bolju zaštitu od udisanja sitnih čestica dima.

Prije nego odlučite koristiti masku P2, imajte na umu da:

- pod maskom može biti vruće i neugodno i normalno disanje može biti otežano
- svatko sa srčanim ili plućnim problemom treba potražiti liječnički savjet prije korištenja maske
- maske ne naliježu kako treba ako osoba ima bradu
- one nisu dizajnirane za dječje lice
- one ne štite od plinova poput ugljičnog monoksida.

Brinem se za zdravlje mojih ljubimaca. Što trebam učiniti?

Dok dim traje, ako je moguće, unesite ljubimce u kuću.

Ako ste zabrinuti za zdravlje svojih ljubimaca, posavjetujte se s veterinarom.

Brinem se zdravlje mojih životinja. Što trebam učiniti?

Ako vas bilo što zabrinjava u vezi zdravlja vaših životinja, konzultirajte veterinara ili Department of Environment, Land, Water and Planning, Centar za usluge korisnicima na 136 186.

Mogu li pitи vodu iz spremnika za kišnicu?

Pijte vodu iz cjevovoda. Ako imate spremnik za kišnicu, a voda ima neobičan okus, izgled ili miris, nemojte ju koristiti za piće, kupanje ili za kućne ljubimce.

Za više informacija kontaktirajte službenika za zdravlje okoliša u mjesnoj općini ili Department of Health and Human Services.

Što trebam učiniti oko kuće?

Kada vatra bude dovedena pod kontrolu ili ugašena, otvorite vrata i prozore da uđe svježi zrak i sunce i prozračite mekani namještaj na suncu.

Obrišite unutarnje površine mokrom krpom. Operite sve vidljive naslage sapunicom i vodom.

Ako je odjeća bila na štriku dok je bilo zadimljeno, ponovnu ju operite. Ako je dim još uvijek prisutan, osušite odjeću unutra ili u sušilici.

Više informacija

Vic Emergency

Više informacija o konkretnim incidentima i hitnim slučajevima potražite na: www.emergency.vic.gov.au

Lokalna radio postaja za hitne slučajeve

Za aktualne informacije o specifičnim incidentima i hitnim slučajevima, slušajte lokalnu radio postaju za hitne slučajeve.

NURSE-ON-CALL

Za hitne zdravstvene savjete od registrirane medicinske sestre, 24 sata dnevno, 7 dana u tjednu, nazovite 1300 60 60 24.

Department of Health and Human Services

Za više informacija o učinku na zdravlje dima iz zapaljenog treseta ili kvalitete vode iz spremnika za kišnicu, nazovite 1300 761 874 tijekom radnog vremena.

EPA Victoria

Informacije o kvaliteti zraka i drugim učincima ovog požara na okoliš dostupne su od EPA Victoria na 1300 372 842.

Lokalna uprava

Za savjet o kvaliteti vode u spremniku za kišnicu kontaktirajte vašu mjesnu općinu.

Za dobiti ovu publikaciju u pristupačnom formatu nazovite 1300 761 874, koristeći National Relay Service 13 36 77, ako je potrebno ili pošaljite email na environmental.healthunit@dhhs.vic.gov.au

Ovlastila i objavila Vlada Viktorije, 1 Treasury Place, Melbourne.

© State of Victoria, Department of Health and Human Services studenog 2016.